บทที่

3

หลักและวิธีการกำหนดโครงสร้างฟาร์ม

ก่อนที่ผู้ใช้จะเริ่มต้นระบบข้อมูลและป้อนข้อมูลต่าง ๆ ในโปรแกรม ‘หมอหมู’ ขอให้ผู้ใช้ทำความเข้าใจกับโครงสร้างต่าง ๆ ในโปรแกรม เพื่อความถูกต้องของข้อมูล และจะไม่ทำให้ผู้ใช้ต้องเริ่มต้นระบบใหม่ในภายหลัง หากเกิดข้อผิดพลาดในการสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูลในระบบ สำหรับผู้ใช้โปรแกรม ‘หมอหมู’ เวอร์ชั่นดอส ก็จะมองเห็นการพัฒนาและตอบรับความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น

นิยามของ ‘ฟาร์ม’

ฟาร์มใน ‘หมอหมู’ วินโดวส์ คือหน่วยหนึ่ง ๆ ทำหน้าที่ผลิตสุกร ผลผลิตหลักที่ได้คือ ลูกสุกรอนุบาล หรือ สุกรขุน และมีผลผลิตอื่น ๆ เช่น น้ำเชื้อ สุกรสาวทดแทน แม่คัดทิ้ง พ่อคัดทิ้ง และมูลสุกรถือเป็นผลพลอยได้จากการผลิต ฟาร์มจะประกอบไปด้วย

1. **สำนักงาน** เป็นหน่วยหน่วยหนึ่งที่จำเป็นต้องมี และมีได้เพียง 1 หน่วย/ฟาร์มเท่านั้น สำนักงานถือเป็นส่วนกลางที่รับภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่ายูนิตใดเป็นเจ้าของใช้ค่าใช้จ่ายส่วนนั้น เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำ หรือค่าไฟฟ้า เป็นต้น นอกจากนี้ส่วนกลางยังทำหน้าที่ถือสต๊อคปัจจัยการผลิตทั้งหมดของฟาร์ม เช่น เวชภัณฑ์ อาหาร และวัตถุดิบอาหารสัตว์ เป็นต้น

2. **โรงอาหาร** ฟาร์มหนึ่ง ๆ จะมีโรงอาหารได้เพียง 1 โรง ทำหน้าที่ผสมอาหารแจกจ่ายให้ยูนิตต่าง ๆ เพื่อใช้ในการผลิตสุกร ฟาร์มอาจจะมีโรงอาหารหรือไม่ก็ได้

3. **ยูนิต** คือ หน่วยที่ทำการผลิตของฟาร์ม ฟาร์มหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยยูนิตเดียวหรือหลายยูนิตก็ได้ ยูนิตแต่ละยูนิตจะถูกกำหนดชัดเจนว่าเป็นยูนิตชนิดใด ยูนิตชนิดหนึ่ง ๆ จะให้ผลผลิตจำเพาะของตนเอง และมีระดับการผลิตจากต่ำไปหาสูงดังนี้

   - **ยูนิตชนิดสุกรทดแทน** เป็นยูนิตที่ให้ผลผลิต คือ แม่สุกรสาวทดแทน โดยนิยามของฟาร์มแล้วยูนิตนี้ถือว่าอยู่ในระดับการผลิตต่ำที่สุด

- **ยูนิตชนิดพ่อพันธุ์** เป็นยูนิตที่ให้ผลผลิต คือ น้ำเชื้อ ระดับการผลิตเท่ากันกับยูนิตชนิดสุกรทดแทน
- **ยูนิตชนิดแม่พันธุ์** เป็นยูนิตที่ให้ผลผลิต คือ สุกรหย่านม ระดับการผลิตอยู่สูงกว่า ยูนิตชนิดสุกรทดแทนและพ่อพันธุ์
- **ยูนิตชนิดอนุบาล** เป็นยูนิตที่ให้ผลผลิต คือ สุกรอนุบาล ระดับการผลิตอยู่สูงกว่ายูนิตชนิดสุกรแม่พันธุ์
- **ยูนิตชนิดสุกรขุน** เป็นยูนิตที่ให้ผลผลิต คือ สุกรขุน ระดับการผลิตอยู่สูงกว่า ยูนิตชนิดสุกรอนุบาล
- **ยูนิตชนิดโรงขาย** เป็นยูนิตที่รับผลผลิตสุกรขุนจากยูนิตชนิดสุกรขุนเท่านั้น และขายผลผลิตคือสุกรขุนออกไปจากฟาร์ม ระดับการผลิตอยู่สูงกว่ายูนิตชนิดสุกรขุน

องค์ประกอบของยูนิตข้างต้น ผู้ใช้สามารถกำหนดลักษณะการผลิตของฟาร์มได้เช่นกัน ฟาร์มที่มีพ่อแม่พันธุ์และผลิตลูกสุกรอนุบาลขาย จัดเป็นฟาร์มแบบ "**พ่อแม่พันธุ์/ขายลูก (Feeder pig operation)**" ฟาร์มที่มีพ่อแม่พันธุ์และผลิตสุกรขุนขาย จัดเป็นฟาร์มแบบ "**พ่อแม่พันธุ์/ขายขุน (Farrow-to-finishing operation)**" และฟาร์มที่ซื้อลูกสุกรอนุบาลนำมาขุนขายจัดเป็นฟาร์มแบบ "**ซื้อลูก/ขายขุน (Finishing pig operation)**"

จากที่กล่าวถึงทั้งหมด สาระสำคัญที่ผู้ใช้ต้องทราบ คือ ฟาร์มมีลักษณะการผลิตได้ 3 ลักษณะ ฟาร์มหนึ่ง ๆ ประกอบไปด้วย สำนักงาน 1 สำนักงาน ทำหน้าที่รับค่าใช้จ่ายส่วนกลาง และถือสต๊อคปัจจัยการผลิตทั้งหมด โรงอาหาร 1 โรงทำหน้าที่ผสมอาหาร และยูนิตที่ให้ผลผลิตหลาย ๆ ยูนิต แต่ละยูนิตจะให้ผลผลิตอะไรถูกกำหนดด้วยชนิด และระดับการผลิตของยูนิตเป็นสำคัญ

วิธีคิดต้นทุนการผลิต

การคิดต้นทุนการผลิตของผลผลิตจากฟาร์ม ผลผลิตมีได้เพียง 2 ชนิดเท่านั้น คือ สุกรอนุบาล และสุกรขุน สามารถทำได้ถ้าเราทราบว่าในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ฟาร์มให้ผลผลิตออกมาเท่าไร และเสียค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาที่สร้างผลผลิตนั้นไปเท่าไร จะเห็นได้ว่ามีส่วนที่ต้องค้นหาอยู่ 3 ส่วน คือ ผลิตออกมาเท่าไร ใช้จ่ายเท่าไร และในช่วงเวลาใด

เนื่องจากการผลิตสุกร แตกต่างจากกระบวนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมาก ต้นทุนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมสามารถกำหนดได้ว่าผลผลิตที่ขายออกผลิตขึ้นเมื่อไร ใช้ปัจจัยการผลิตอะไร เนื่องจากกระบวนการผลิตสั้น แต่ในการผลิตสุกร เราไม่สามารถกำหนดได้ชัดเจนว่า ค่าอาหารที่ใช้ไปกับการผลิตสุกรตัวใด เพราะกระบวนการผลิตใช้เวลานาน และเป็นกระบวนการผลิตแบบต่อเนื่อง การคิดต้นทุนการผลิตที่จะให้ค่าของต้นทุนการผลิตที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด คือ การหาค่าเฉลี่ยของต้นทุนการผลิตในช่วงเวลาที่ใช้สำหรับการผลิตดังนี้

สมมติว่า เราต้องการทราบต้นทุนลูกสุกรที่หย่านมในเดือน มกราคม 2544 ขั้นตอนแรก คือ ต้องกำหนดช่วงเวลาที่ใช้ในการผลิตลูกสุกรหย่านมที่ออกมาในเดือนมกราคมก่อน ช่วงเวลาดังกล่าวจะเท่ากับ ระยะอุ้มท้อง+ระยะเลี้ยงลูก ดังนั้นวันแรกที่เราจะค้นหาข้อมูลสำหรับคิดต้นทุนการผลิต จึงเป็นวันที่ 1 มกราคมย้อนหลังไปอีกเท่ากับระยะอุ้มท้อง(114) + ระยะเลี้ยงลูก(21) ซึ่งก็คือ วันที่ 19 สิงหาคม 2543 และวันสุดท้ายคือ วันที่ 31 มกราคม 2544 เมื่อได้ช่วงเวลาที่ต้องการแล้วก็จะเก็บรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่าย และจำนวนผลผลิตที่ผลิตออกมาได้ในช่วงเวลาดังกล่าว คิดเป็นค่าเฉลี่ย/วัน จากนั้นนำค่าเฉลี่ย/วันของค่าใช้จ่าย และผลผลิตมาคูณกับจำนวนวันที่มีอยู่ในเดือนมกราคม เมื่อนำค่าใช้จ่ายที่ได้หารด้วยผลผลิตที่ได้ ก็จะได้เป็นต้นทุนการผลิตของสุกรหย่านมในเดือนมกราคม ซึ่งลักษณะการคิดต้นทุนดังกล่าวเป็นลักษณะของการคิดค่าเฉลี่ยสมทบ (Rolling average) ในช่วงเวลาที่สร้างผลผลิตนั่นเอง

การโอนต้นทุนการผลิตระหว่างยูนิต

เหตุที่ฟาร์มโดยทั่วไป จะประกอบไปด้วยหลายยูนิตต่างชนิดกัน เช่น ฟาร์มแม่พันธุ์ที่ผลิตสุกรอนุบาลขาย ก็จะมียูนิตสุกรสาวทดแทน ยูนิตแม่พันธุ์ ยูนิตพ่อพันธุ์ และยูนิตอนุบาล ผลผลิตจากส่วนหนึ่งจะถูกส่งไปยังอีกส่วนหนึ่งของการผลิต เช่น ยูนิตสุกรสาวทดแทนซื้อสุกรสาวเข้ามาเลี้ยงและทำวัคซีนระยะหนึ่ง ก็จะส่งสุกรสาวไปใช้เป็นแม่ทดแทนในยูนิตแม่พันธุ์ ยูนิตพ่อพันธุ์ผลิตน้ำเชื้อส่งให้ยูนิตแม่พันธุ์ และยูนิตแม่พันธุ์ผลิตลูกสุกรหย่านมส่งลูกสุกรหย่านมลงยูนิตอนุบาล ดังนี้เป็นต้น ซึ่งแต่ละยูนิตก็ล้วนแต่มีต้นทุนในการผลิตของตนเอง

'หมอหมู' จะทำหน้าที่ในการโอนต้นทุนการผลิตจากยูนิตหนึ่งไปยังอีกยูนิตหนึ่งเมื่อมีการลงบันทึก ส่งผลผลิตซึ่งบันทึกส่งผลผลิต คือ การบันทึกว่า ยูนิตใด ส่งผลผลิตอะไรให้ยูนิตใด เมื่อวันที่เท่าไร การส่งผลผลิตจะทำได้จากยูนิตในระดับที่ต่ำกว่าส่งผลผลิตไปยังยูนิตในระดับที่สูงกว่าเท่านั้น การส่งผลผลิตย้อนศรจะทำไม่ได้โดยเด็ดขาด

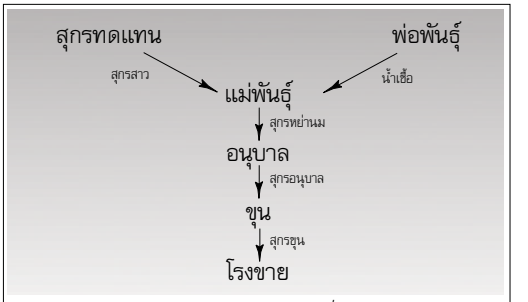

การส่งผลิตจากชนิดของยูนิตในระดับต่ำกว่าไประดับสูงกว่า

จากตัวอย่างการคิดต้นทุนการผลิตของลูกสุกรหย่านม ในเดือนมกราคม 2544 หากเรานำเอาส่วนของการโอนต้นทุนการผลิตเข้ามาเกี่ยวข้องแล้ว ภาพของการคิดต้นทุนก็จะเพิ่มความ

ซับซ้อนมากขึ้นกล่าวคือ 'หมอหมู' จะต้องย้อนหลังกลับไปคิดต้นทุนการผลิตของน้ำเชื้อที่ผลิตระหว่างวันที่ 19 สิงหาคม 2543 ถึงวันที่ 8 กันยายน 2543 ว่ามีราคา/โด๊สเป็นเท่าใด และยูนิตแม่พันธุ์ที่กำลังคำนวณหาต้นทุนลูกสุกรหย่านมอยู่นั้นใช้น้ำเชื้อไปเท่าใด เมื่อทราบแล้วก็จะโอนต้นทุนน้ำเชื้อตามจำนวนที่ใช้ไปมาให้กับยูนิตแม่พันธุ์ที่กำลังคิดต้นทุนการผลิตอยู่ ในทำนองเดียวกัน หากเราต้องการทราบต้นทุนสุกรขุน 'หมอหมู' ก็จำเป็นต้องค้นข้อมูลย้อนหลังเพื่อหาต้นทุนน้ำเชื้อ ต้นทุนสุกรสาวทดแทน ต้นทุนลูกสุกรหย่านม และต้นทุนลูกสุกรอนุบาลเพื่อโอนย้ายต้นทุนต่าง ๆ จากยูนิตหนึ่งไปยังอีกยูนิตหนึ่งตามที่ได้ลงไว้ในบันทึกส่งผลผลิต จะเห็นได้ว่า การคิดต้นทุนในลักษณะนี้ซับซ้อนเกินกว่าจะทำได้โดยใช้เจ้าหน้าที่บัญชี หรือถ้าทำได้ก็ใช้เวลานานกว่าจะทราบต้นทุน เวลาก็อาจล่วงเลยไป 2-3 เดือนแล้ว 'หมอหมู' จึงถูกสร้างขึ้นเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีโอกาสที่จะทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของตนเอง

ประเด็นสำคัญที่ผู้ใช้จำเป็นอย่างยิ่งต้องเข้าใจ คือ การโอนย้ายต้นทุนนั้นมีความผิดพลาดเกิดขึ้นได้บ้างเสมอ อันเนื่องมาจากช่วงเวลาที่ใช้อาจไม่ตรงตามช่วงเวลาที่ใช้ผลิตจริงทั้งหมด เช่น บางช่วงแม่สุกรอาจเลี้ยงลูกถึง 25 วันแทนที่จะเป็น 21 วัน หรือบางช่วงสุกรอาจอยู่บนอนุบาล 5 สัปดาห์แทนที่จะเป็น 10 สัปดาห์ ถือเป็นเรื่องปกติในกระบวนการผลิตสุกร แต่เมื่อเราใช้ระบบข้อมูล 'หมอหมู' แล้วเราจะต้องพยายามทำทุกอย่างให้ตรงกับแผนการผลิตที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ถ้าเราต้องการต้นทุนที่ถูกต้องที่สุด และเราจะต้องลงบันทึกส่งผลผลิตให้ถูกต้องสม่ำเสมอ และต้องไม่ย้ายสุกรโดยไม่ลงบันทึก

สุกรสาวและพ่อสุกรจะต้องซื้อเท่านั้นจะบันทึกส่งผลผลิตไม่ได้

สุกรสาวทดแทน เมื่อนำเข้ายูนิตสุกรทดแทน หรือพ่อพันธุ์ เมื่อนำเข้ายูนิตพ่อพันธุ์จะต้องซื้อเข้าเท่านั้นจะใช้วิธีส่งผลผลิตไม่ได้ โดยทั่วไปแล้วฟาร์มสุกรในประเทศที่ทำพ่อพันธุ์ หรือแม่พันธุ์ทดแทนใช้เองมักเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์แท้ไว้ปะปนกับแม่สองสายในฟาร์มโดยไม่ได้แยกยูนิตพันธุ์แท้ให้เห็นได้ชัดเจน ครั้นได้ลูกสุกรซึ่งเป็นลูกสุกรสาวทดแทนหรือพ่อสุกรทดแทน ฟาร์มก็จะเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์เหล่านี้ปะปนไปกับสุกรขุนและสุกรอนุบาล จนกระทั่งอายุและน้ำหนักได้ขนาด ก็จะคัดพ่อแม่พันธุ์เหล่านี้เข้ายูนิตสุกรทดแทนหรือพ่อสุกรเลย ลักษณะของการผลิตพ่อแม่พันธุ์ทดแทนในลักษณะนี้ทำให้คิดไปได้ว่า เราน่าจะส่งผลผลิตสุกรสาวทดแทนหรือพ่อสุกรจากยูนิตอนุบาล หรือยูนิตขุนไปยังยูนิตสุกรทดแทนหรือพ่อพันธุ์ได้ แต่เมื่อพิจารณาจากรูปที่ 1 จะเห็นได้ว่าหากทำเช่นนั้นจริงก็จะเป็นการส่งผลผลิตย้อนศร ซึ่งผิดกฎข้อบังคับของระบบการโอนย้ายต้นทุนซึ่งเป็นข้อห้าม

วิธีการที่ถูกต้อง คือ ให้ลงบันทึกขายสุกรสาวทดแทน หรือพ่อพันธุ์ออกจากยูนิตอนุบาลหรือยูนิตขุน จากนั้นให้ยูนิตสุกรทดแทนและพ่อพันธุ์ซื้อสุกรสาว หรือพ่อพันธุ์นั้นด้วยมูลค่าที่เท่ากับมูลค่าขาย

ยูนิตสุกรทดแทนและพ่อพันธุ์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดขอบเขตให้ชัดเจน เพราะจะมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการคำนวณค่าพันธุ์สัตว์และต้นทุนน้ำเชื้อ การเบิกปัจจัยการผลิตไม่ว่าจะเป็นยา วัคซีน หรืออาหารจะต้องชี้ได้ชัดเจนว่า เบิกไปที่โรงเรือนสุกรสาวทดแทน หรือโรงเรือนพ่อพันธุ์ เพราะค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะถูกนำมาใช้คำนวณต้นทุนการผลิต แม้ว่าการมีโรงเรือนสุกร

ทดแทน และโรงเรือนพ่อพันธุ์ที่ชัดเจนจะเป็นรูปแบบที่ดีที่สุด แต่ในความเป็นจริงแล้ว เราสามารถจัดตั้งโรงเรือนขึ้นมาได้โดยไม่จำเป็นต้องมีโรงเรือนที่แท้จริง เช่น ฟาร์มไม่มีโรงเรือนสุกรสาวทดแทน แต่นำสุกรสาวทดแทนมาเก็บไว้ในส่วนหนึ่งของโรงเรือนอุ้มท้อง กรณีนี้เราสามารถกำหนดให้ส่วนนั้น ๆ ของโรงเรือนอุ้มท้องเป็นโรงเรือนสุกรสาวทดแทน เมื่อมีการใช้ยาหรืออาหารในส่วนของสุกรสาวทดแทน ก็ให้บันทึกว่าโรงเรือนสุกรสาวทดแทนเบิกยา หรืออาหารไปใช้แทนที่จะเป็นโรงเรือนอุ้มท้องเบิก เป็นต้น

กรณีหนึ่งที่พบได้เสมอก็คือ ฟาร์มมีโรงเรือนสุกรทดแทน แต่โรงเรือนทดแทนนี้ใช้เตรียมทดแทนทั้งพ่อสุกรและสุกรสาว เมื่อสุกรสาวหรือพ่อพันธุ์พร้อมที่จะทดแทนได้ ก็นำสุกรสาวหรือพ่อพันธุ์นั้นส่งไปยังยูนิตแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์ตามลำดับ ปัญหาลักษณะนี้สามารถแก้ไขได้โดยแบ่งพื้นที่ของโรงเรือนทดแทนเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งกำหนดให้เป็นยูนิตสุกรทดแทน ซึ่งใช้สำหรับสุกรสาวโดยเฉพาะ แต่อีกส่วนหนึ่งที่เหลือใช้สำหรับเลี้ยงพ่อพันธุ์ทดแทนโดยเฉพาะ และกำหนดให้ส่วนที่ใช้เลี้ยงพ่อพันธุ์โดยเฉพาะนี้เป็นส่วนหนึ่งของยูนิตพ่อพันธุ์ การเบิกจ่ายในส่วนนี้ถือเป็นส่วนของยูนิตพ่อพันธุ์ เป็นต้น

ทำอย่างไรกับค่าใช้จ่ายส่วนกลาง

ค่าใช้จ่ายซึ่งกำหนดไม่ได้ว่าเป็นของยูนิตใด ผู้ใช้จะต้องลงบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายของยูนิตสำนักงาน ‘หมอหมู’ จะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายส่วนกลาง โดยปันส่วนค่าใช้จ่ายส่วนกลางนี้ให้แต่ละยูนิตการผลิตตามสัดส่วนที่ผู้ใช้กำหนดโดยเมื่อผู้ใช้ขอเปิดยูนิต ‘หมอหมู’ จะขอให้ผู้ใช้ป้อนข้อมูลในหัวข้อ “สัดส่วนค่าใช้จ่าย” ซึ่งมีค่าเป็นเลขจำนวนเต็ม มีค่าเท่าใดก็ได้แล้วแต่ผู้ใช้กำหนด เช่น ผู้ใช้กำหนดให้ฟาร์มมี 3 ยูนิต ยูนิตที่ 1 ให้ค่าสัดส่วนไว้ 150 ยูนิตที่ 2 ให้ค่าสัดส่วนไว้ 150 และ ยูนิตที่ 3 ให้ค่าสัดส่วนไว้ 200 ในกรณีที่ ‘หมอหมู’ พบว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนกลางเกิดขึ้น 1000 บาท ‘หมอหมู’ จะแบ่งค่าใช้จ่ายส่วนกลางให้ยูนิตที่ 1 = 300 บาท {(1000×150) ÷ 500} ให้ยูนิตที่ 2 = 300 บาท {(1000×150) ÷500} และให้ยูนิตที่ 3 = 400 บาท {(1000×200) ÷500}

การลงบันทึกค่าใช้จ่ายให้เป็นส่วนกลางนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย เช่น เงินเดือนที่จ่ายให้พนักงานแต่ละเดือน หากไม่ต้องการยุ่งยาก ก็สามารถนำจำนวนเงินเดือนรวมทั้งหมดที่จ่ายใน 1 เดือน แล้วลงบันทึกว่าเป็นค่าใช้จ่ายจากส่วนกลาง วิธีนี้เป็นวิธีที่ระบบการบัญชีต้นทุนทำกันคือ ถือให้ค่าใช้จ่ายส่วนนี้อยู่ในงบการเงิน ซึ่งสามารถนำมาใช้คิดต้นทุนการผลิตได้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ต้นทุนที่คิดในลักษณะรวบยอดทั้งฟาร์มนี้อาจช่วยให้เราทราบว่า ต้นทุนการผลิตของฟาร์มสูงต่ำอย่างไร ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง แต่หากต้นทุนการผลิตสูงกว่าที่ควรจะเป็น เราจะตอบไม่ได้เลยว่า ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นผิดปกตินี้มาจากยูนิตใด และเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตใด ด้วยเหตุที่ผู้สร้าง ‘หมอหมู’ ไม่ได้คาดหวังแต่เพียงสร้าง ‘หมอหมู’ เพื่อให้แสดงต้นทุนการผลิตได้เท่านั้น แต่หวังว่า ‘หมอหมู’ จะสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้เพียงพอที่จะทราบได้ว่า ต้นทุนการผลิตที่สูงผิดปกตินั้น เกิดขึ้นสืบเนื่องในยูนิตใดและกระบวนการผลิตใดด้วย ดังนั้นจึงแนะนำให้ผู้ใช้พยายามลงบันทึกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แต่ละยูนิตให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้แทนที่จะลงบันทึกรวบยอดเป็นรายจ่ายส่วนกลาง

ทำอย่างไรกับค่าใช้จ่ายในโรงอาหาร

โรงอาหารทำหน้าที่ผสมอาหาร ทุกครั้งที่โรงอาหารบันทึกการผสมอาหาร 'หมอหมู' จะตัดสต๊อควัตถุดิบอาหารออก จำนวนและมูลค่าอาหารที่ผสมใส่ลงในสต๊อคอาหาร ยูนิตต่าง ๆ ก็จะลงบันทึกเบิกอาหารไปใช้ ทำให้ 'หมอหมู' ทราบมูลค่าของอาหารที่ยูนิตต่าง ๆ ใช้ไป อย่างไรก็ตาม มูลค่าอาหารที่ยูนิตต่าง ๆ ใช้ไป ยังไม่ได้รวมค่าใช้จ่ายในโรงอาหารที่เกิดขึ้น เช่น ค่าแรง ค่าเสื่อม ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรและอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เหล่านี้ 'หมอหมู' แบ่งให้ยูนิตต่าง ๆ ตามสัดส่วนของกิโลกรัมอาหารที่เบิกไปใช้ ยกตัวอย่างเช่น ในเดือนมกราคมโรงอาหารมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นทั้งสิ้น 100,000 บาท และผลิตอาหารทั้งสิ้นได้ 100,000 กิโลกรัม หากยูนิตแม่พันธุ์เบิกอาหารในเดือนมกราคมไปใช้ทั้งสิ้น 50,000 กิโลกรัม ยูนิตแม่พันธุ์จะต้องรับค่าใช้จ่ายจากโรงอาหารไป 50,000 บาท {(100,000×50,000)÷100,000}

คิดค่าเสื่อมอย่างไร

ค่าเสื่อมมีอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน คือ **ค่าเสื่อมอุปกรณ์และยูนิต**ส่วนหนึ่ง กับค่าเสื่อมของแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ เรียกว่า **ค่าพันธุ์สัตว์**อีกส่วนหนึ่ง

'หมอหมู' คิดค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์จากบันทึกโรงเรือน เมื่อผู้ใช้เปิดยูนิตการผลิตใด ๆ ก็ตาม 'หมอหมู' จะเปิดบันทึกโรงเรือนให้โดยอัตโนมัติทันที พร้อมทั้งลงบันทึกระเบียนโรงเรือนเดิม และอุปกรณ์เดิมให้ด้วยมูลค่า และระยะเวลาใช้งานหนึ่ง ๆ ระเบียนนี้ผู้ใช้จะลบทิ้งไม่ได้ แต่สามารถแก้ไขเพื่อให้มีมูลค่าและระยะเวลาที่ถูกต้องตามความเป็นจริงได้ นอกจากระเบียนโรงเรือนเดิมและอุปกรณ์เดิม (หมายถึง มูลค่าและระยะเวลาใช้งานที่เหลืออยู่ของโรงเรือนและอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว) ผู้ใช้สามารถเพิ่มรายการลงในบันทึกโรงเรือนได้เมื่อติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติมในโรงเรือน หรือต่อเติมโรงเรือน เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ใช้ยังสามารถลงบันทึกวันที่จำหน่ายอุปกรณ์และมูลค่าของอุปกรณ์ที่จำหน่ายได้อีกด้วย 'หมอหมู' จะนำบันทึกโรงเรือนนี้มาคำนวณหาค่าเสื่อมแบบเส้นตรง (Straight line depreciation)

ในส่วนของการคิดค่าพันธุ์สัตว์ 'หมอหมู' คิดค่าพันธุ์สัตว์ได้ใน 2 ลักษณะด้วยกันคือ แบบคงที่และแบบผันแปร ในการคิดแบบคงที่ 'หมอหมู' จะคิดจากมูลค่าซื้อของพ่อแม่พันธุ์ มูลค่าขายของพ่อแม่พันธุ์และระยะเวลาใช้งานตามที่ผู้ใช้กำหนด ส่วนการคิดแบบผันแปรจะคิดตามจำนวนมูลค่าแม่พันธุ์ทดแทนซื้อ และแม่พันธุ์คัดทิ้งขายตามความเป็นจริง (ดูรายละเอียดได้ในส่วนของรายงาน)

ยูนิตอนุบาลและขุนต้องเข้าหมดออกหมดหรือไม่

ยูนิตอนุบาลและยูนิตสุกรขุน ไม่จำเป็นต้องมีลักษณะแบบเข้าหมดออกหมด 'หมอหมู' ก็สามารถรายงานต้นทุนการผลิตได้ แต่หากยูนิตมีลักษณะเข้าหมดออกหมดแล้ว นอกจาก 'หมอหมู' จะรายงานต้นทุนการผลิตให้ทราบได้แล้ว 'หมอหมู' ยังสามารถรายงานประสิทธิภาพการผลิตของสุกรอนุบาลและสุกรขุน ซึ่งหมายถึงอัตราเจริญเติบโต อัตราแลกเนื้อ ค่าอาหารต่อน้ำหนักเพิ่ม และรายงานวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตของสุกรอนุบาลและขุนอีกด้วย

สต๊อคปัจจัยการผลิตกำหนดจำนวนฟาร์ม

ฟาร์มจำนวนมากแยกการผลิตออกเป็น 2 หรือ 3 ส่วน เช่น แยกออกเป็นฟาร์มสุกรพันธุ์ผลิตสุกรอนุบาล จากนั้นส่งสุกรอนุบาลไปยังฟาร์มสุกรขุน ลักษณะการผลิตเช่นนี้จะแยกส่วนการบันทึกออกเป็น 2 ส่วน หรือไม่ขึ้นอยู่กับการถือสต๊อคปัจจัยการผลิตเป็นสำคัญ

สำนักงาน ถือเป็นส่วนกลางของฟาร์มทำหน้าที่ถือสต๊อคปัจจัยการผลิต และฟาร์มหนึ่ง ๆ จะมีสำนักงานได้เพียงสำนักงานเดียวเท่านั้น ดังนั้นการจะแยกส่วนบันทึกออกเป็น 2 ฟาร์ม จึงต้องตอบคำถามว่า ฟาร์มทั้ง 2 แห่งมีสต๊อคปัจจัยการผลิตที่ถือไว้หรือไม่ ถ้าไม่มีกล่าวคือการเบิกปัจจัยการผลิตทั้งหมดเบิกจากฟาร์มเพียงแห่งเดียว กรณีนี้ไม่จำเป็นต้องบันทึกแยกเป็น 2 ฟาร์ม แต่หากทั้ง 2 ฟาร์มต่างคนต่างซื้อปัจจัยการผลิตของตนเอง และถือสต๊อคปัจจัยการผลิตเป็นของตนเอง กรณีนี้ควรแยกส่วนบันทึกออกเป็น 2 ฟาร์ม อย่างไรก็ตามการแยกส่วนบันทึกออกเป็น 2 ฟาร์ม จะทำให้ฟาร์มไม่ทราบตัวแปรที่สำคัญบางตัวเช่น จำนวนสุกรขุนขาย/แม่/ปี หรืออัตราแลกเนื้อในระดับฟาร์ม (Farm's feed conversion ratio) เป็นต้น

สรุปหลักการก่อนเข้าสู่วิธีการ

จากหลักการที่กล่าวถึงข้อที่ผู้ใช้ควรทราบ ก่อนการกำหนดโครงสร้างฟาร์มใน 'หมอหมู' สรุปเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ฟาร์มจะประกอบไปด้วย 1 สำนักงาน และ 1 โรงอาหารเท่านั้น
2. จะแยกส่วนการผลิตออกเป็นส่วน ๆ มากกว่า 1 ฟาร์มหรือไม่ขึ้นกับการถือสต๊อคปัจจัยการผลิต
3. ผลผลิตของฟาร์ม คือ สุกรอนุบาลหรือสุกรขุนเท่านั้น ผลผลิตอื่น ๆ เช่น น้ำเชื้อ มูลสุกร สุกรสาวทดแทนถือเป็นผลพลอยได้จากการผลิต
4. ต้องกำหนดลักษณะการผลิตของฟาร์มว่าเป็นแบบใดใน 3 แบบ
5. สต๊อคปัจจัยการผลิตทั้งหมดส่วนกลางเป็นผู้ถือไว้ ยูนิตต่าง ๆ ที่ผลิตจะลงบันทึกเบิกปัจจัยการผลิตออกจากสต๊อค
6. เมื่อเปิดบันทึกยูนิต ท่านจะต้องลงบันทึก
    - ชนิดของยูนิตว่าเป็นชนิดใด เช่น พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ เป็นต้น
    - สัดส่วนค่าใช้จ่าย ซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่กำหนดไม่ได้แน่นอนว่ายูนิตไหนใช้ค่าใช้จ่ายส่วนนี้
    - ลงบันทึกโรงเรือนเดิมและอุปกรณ์เดิมให้มีมูลค่า และระยะเวลาการใช้งานที่ถูกต้อง (สามารถทำได้ในภายหลัง ไม่จำเป็นต้องทำตอนเปิดบันทึกโรงเรือนก็ได้ เพราะระบบจะบันทึกค่าปริยาย หรือ Default ทิ้งไว้ให้ชั่วคราว)
    - บันทึกตัวแปรฟาร์ม (สามารถทำในภายหลังได้เช่นกัน) ตัวแปรฟาร์ม คือ ค่าที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการผลิตของฟาร์ม เช่น ระยะเลี้ยงลูก ระยะอนุบาล น้ำหนักเข้าหรือออกจากอนุบาล ซึ่งเป็นเป้าหมายการผลิตของฟาร์ม 'หมอหมู' จะใช้ค่าต่าง ๆ เหล่านี้ในการกำหนดช่วงเวลาที่ใช้ในการคิดต้นทุนการผลิต หรือโอนต้นทุนการผลิตดังที่กล่าวมาแล้ว

7. ควรจัดให้ยูนิตอนุบาลและขุนเป็นส่วนที่เข้าหมดออกหมด เพราะนอกจากจะช่วยให้ฟาร์มได้ตัวเลขต้นทุนการผลิตแล้ว ฟาร์มยังทราบประสิทธิภาพการผลิตด้วย
8. ควรจัดสถานที่สำหรับยูนิตสุกรทดแทน และพ่อพันธุ์ให้ชัดเจนที่สุด เพื่อให้ได้ต้นทุนของสุกรสาวและน้ำเชื้อที่ถูกต้อง

เงื่อนไขของฟาร์มตัวอย่าง

สมมติให้ฟาร์มที่เรากำลังจะกำหนดโครงสร้างใน 'หมอหมู' เป็นฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ที่ผลิตสุกรขุนขาย ฟาร์มแห่งนี้ประกอบไปด้วย ยูนิตแม่พันธุ์ 2 ยูนิต ชื่อ Sow1 และ Sow2 ยูนิตพ่อพันธุ์ก็คือ เล้าพ่อสุกรในระบบอีแวป ชื่อ AI ยูนิตสุกรทดแทนในยูนิตนี้ ฟาร์มจะใช้เก็บทั้งแม่สองสายทดแทนและพ่อสุกรทดแทน ฟาร์มจึงตัดสินใจแบ่งโรงเรือนของยูนิตสุกรทดแทนนี้ออกส่วนหนึ่ง ให้มีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 4 ของโรงเรือนทดแทนทั้งหมด และเขียนชื่อส่วนนี้ติดไว้อย่างชัดเจนว่า AI เพื่อแสดงให้คนงานทุกคนในฟาร์มทราบว่า ส่วนนี้ของโรงเรือนสุกรทดแทนเป็นส่วนของ AI ใช้สำหรับเก็บเฉพาะพ่อพันธุ์เตรียมทดแทน ส่วนที่เหลือของโรงเรือนสุกรทดแทนให้เป็นยูนิตสุกรสาวทดแทน ชื่อ Replace ฟาร์มมีโรงเรือนอนุบาลใหญ่ 1 หลัง แต่เพื่อให้สามารถจัดการแบบเข้าหมดออกหมดได้ ฟาร์มจึงแบ่งโรงเรือนอนุบาลออกเป็น 5 ส่วน แต่ละส่วนเข้าหมดออกหมดได้ใน 1 สัปดาห์ ฟาร์มเรียกชื่อแต่ละส่วนของโรงเรือนอนุบาลว่าเป็นยูนิต N1 N2 N3 N4 และ N5 ที่เหลือเป็นโรงเรือนสุกรขุนอีก 9 หลัง ซึ่งเข้าหมดออกหมดได้ใน 2 สัปดาห์ เพื่อให้ระบบโรงเรือนสุกรขุนเป็นเข้าหมดออกหมดได้ใน 1 สัปดาห์ ฟาร์มจึงแบ่งโรงเรือนขุน แต่ละหลังออกเป็น 2 ส่วน เรียกแต่ละส่วนเป็นยูนิต F1-1 F1-2 F2-1 F2-2 ไปเรื่อย จนถึง F9-1 และ F9-2 ซึ่งหมายถึงโรงเรือนขุนหลังที่ 9 ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ตามลำดับ นอกจากนี้ ฟาร์มยังมีโรงอาหารใช้สำหรับผสมอาหารให้สุกรในฟาร์มทั้งหมด ฟาร์มเรียกส่วนโรงอาหารนี้ว่า FEEDMILL

เปิดฐานข้อมูลฟาร์ม

ขั้นตอนแรก เราต้องเปิดฐานข้อมูลฟาร์มเสียก่อน เพื่อให้ 'หมอหมู' ทราบก่อนว่า มีฟาร์มชื่อนี้อยู่ในระบบ ให้ท่านเข้าโปรแกรม 'หมอหมู' ในฐานะผู้ใช้หลัก และหาก 'หมอหมู' ของท่านอยู่บนระบบเครือข่ายให้ท่านเข้า 'หมอหมู' จากเครื่องแม่ข่าย เมื่อท่านเข้า 'หมอหมู' ได้แล้ว ให้คลิ๊กที่ปุ่มจัดระบบไฟล์ข้อมูล ท่านจะพบกับหน้าจอดังแสดงในรูปที่ 1

หน้าจอในรูปที่ 1 ประกอบไปด้วยหลายหน้า แต่ละหน้าจะมีชื่อกำกับอยู่ ท่านสามารถเคลื่อนไปในแต่ละหน้าได้ โดยการคลิ๊กที่ชื่อของหน้า ในขณะนี้เราต้องการเปิดฐานข้อมูลฟาร์ม จึงให้คลิ๊กที่หน้า เพิ่มฟาร์ม จากนั้นผู้ใช้จะต้องให้ชื่อฟาร์มซึ่งมีได้เพียง 8 ตัวอักษรและชื่อฟาร์มจะซ้ำกับชื่อเดิมที่เคยมีอยู่ในระบบแล้วไม่ได้ เมื่อผู้ใช้พิมพ์ชื่อฟาร์มแล้ว ให้คลิ๊กปุ่ม "**บันทึก**" 'หมอหมู' จะเปิดฐานข้อมูลให้ทันที สมมติว่า เราให้ชื่อฟาร์มตัวอย่างนี้ว่า example

เมื่อฐานข้อมูลถูกเปิดแล้ว 'หมอหมู' จะนำชื่อ example ใส่ไว้ในรายชื่อฟาร์มที่มีอยู่แล้ว พร้อมทั้งแสดงปุ่มคุณสมบัติของฟาร์มให้ท่านคลิ๊กที่ปุ่มคุณสมบัตินี้ เพื่อกำหนดลักษณะการผลิต

ของฟาร์ม ถ้าผู้ใช้ไม่เข้าไปตั้งค่าในส่วนนี้ 'หมอหมู' จะให้ลักษณะการผลิตของฟาร์มเป็น พ่อแม่พันธุ์/ขายขุน

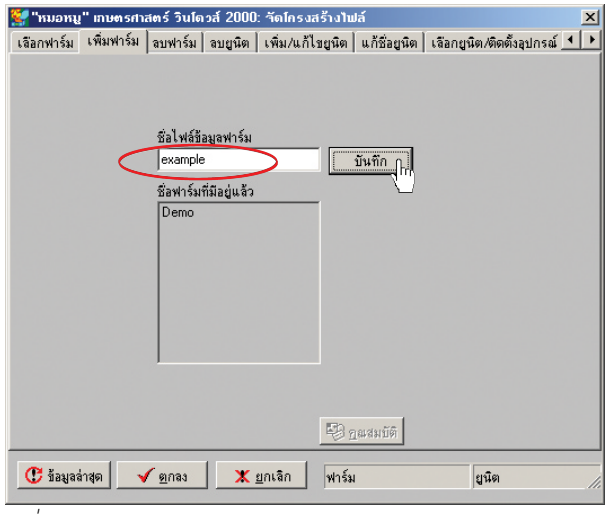

รูปที่ 1 หน้าต่างแสดงการเปิดฐานข้อมูลฟาร์ม

ในทันทีที่ 'หมอหมู' เปิดฐานข้อมูลฟาร์มชื่อ example 'หมอหมู' จะสร้างยูนิตให้กับฟาร์ม example ทันที 1 ยูนิต ชื่อสำนักงาน แสดงให้เห็นว่า **'หมอหมู' จะบังคับให้ฟาร์มทุกฟาร์มจำเป็นต้องมียูนิตสำนักงาน** เพราะสำนักงานทำหน้าที่รับภาระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง และเป็นยูนิตที่ถือสต๊อคปัจจัยการผลิต ให้ท่านคลิ๊กไปที่หน้า "**เพิ่ม/แก้ไขยูนิต**" แล้วเลือกยูนิตชื่อ "สำนักงาน" ขึ้นมา ท่านจะพบกับข้อมูลของยูนิตสำนักงานดังที่แสดงไว้ในรูปที่ 2 ค่าต่าง ๆ ที่แสดงไว้สำหรับยูนิตสำนักงาน ไม่ว่าจะเป็นสัดส่วนค่าใช้จ่าย วันที่สร้างโรงเรือน มูลค่าโรงเรือน หรือระยะเวลาเสื่อมล้วนแล้วแต่เป็นค่าที่ 'หมอหมู' กำหนดให้เป็นการชั่วคราว ท่านสามารถเข้ามาเปลี่ยนให้ถูกต้องตามความเป็นจริงได้ในภายหลัง ค่าที่สำคัญที่สุดสำหรับท่านในการกำหนดยูนิตต่าง ๆ ในเบื้องต้นนี้มีอยู่เพียง 3 ค่าคือ ชื่อยูนิต ชนิดของยูนิต และรูปแบบการผลิต ซึ่งรูปแบบการผลิตนี้จะใช้ในกรณีที่ชนิดของยูนิตเป็นแบบอนุบาลหรือขุนเท่านั้น

รูปที่ 2 รายละเอียดการตั้งค่ายูนิต

ขั้นตอนต่อไปคือ ท่านต้องเปิดยูนิตทุกยูนิตที่เราได้กำหนดโครงสร้างไว้ก่อนหน้าสำหรับฟาร์ม example ทีละยูนิตคือ Sow1, Sow2, AI, Replace, N1 ถึง N5, F1-1 ถึง F9-2 และ FEEDMILL ตามลำดับเรื่อยไป โดยสนใจในการให้ค่าของชื่อยูนิต ชนิดของยูนิต และรูปแบบการผลิตให้ถูกต้องเท่านั้น ค่าในส่วนอื่น ๆ ให้เคาะผ่านไปเพื่อให้ 'หมอหมู' ใส่ค่าของระบบทิ้งไว้เป็นการชั่วคราวก่อน

เพิ่มเติมรายละเอียดของฟาร์มและยูนิตเมื่อพร้อม

เมื่อท่านได้ฟาร์ม example ซึ่งประกอบไปด้วยยูนิตต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับฟาร์มและยูนิตยังไม่ถูกต้องเพราะเราได้ให้ 'หมอหมู' ใส่ค่าตั้งต้นไว้ก่อนเป็นการชั่วคราว ท่านควรรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับฟาร์มและยูนิต แล้วเพิ่มเติมข้อมูลเหล่านั้นเข้าไปเพื่อให้โครงสร้างฟาร์มถูกต้องตามความเป็นจริง ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่

1. สถานที่ตั้งฟาร์ม ที่ดินที่ฟาร์มใช้อยู่ ท่านสามารถป้อนข้อมูลเหล่านี้โดยคลิ๊กที่ปุ่มคุณสมบัติดังแสดงในรูปที่ 1
2. กำหนดสัดส่วนค่าใช้จ่ายของแต่ละยูนิตให้เรียบร้อย ข้อมูลเกี่ยวกับวันที่สร้างโรงเรือน มูลค่าโรงเรือนเดิม และมูลค่าอุปกรณ์เดิม แล้วกลับเข้ามาแก้ไขค่าต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 2 หากท่านจำวันที่สร้างโรงเรือน หรือมูลค่าโรงเรือนไม่ได้ แน่นอนให้ท่านคาดทำนายค่าที่ใกล้ที่สุดเท่าที่ท่านจะทำได้
3. หากมีการติดตั้งอุปกรณ์ใด ๆ ในโรงเรือน ต่อเติมโรงเรือน หรือจำหน่ายอุปกรณ์ใด ๆ ในโรงเรือน ให้ท่านลงบันทึกในหน้า เลือกยูนิต/ติดตั้งอุปกรณ์

ติดตั้งอุปกรณ์หรือจำหน่ายอุปกรณ์

เมื่อท่านซื้ออุปกรณ์เข้ามาใช้ในโรงเรือน หรือติดตั้งอุปกรณ์ให้กับโรงเรือน เช่น ไซโลอาหาร ท่านต้องลงบันทึกติดตั้งอุปกรณ์ เพื่อ 'หมอหมู' จะได้นำบันทึกเหล่านั้นไปคิดค่าเสื่อม ในทางตรงข้ามเมื่อท่านจำหน่ายอุปกรณ์นั้นทิ้งไป ท่านต้องลงบันทึกจำหน่ายอุปกรณ์เพื่อ 'หมอหมู' จะได้หยุดคิดค่าเสื่อมของอุปกรณ์ชิ้นนั้นนับตั้งแต่วันที่ท่านจำหน่าย การติดตั้งอุปกรณ์ ท่านจำเป็นต้องเลือกยูนิตให้ชัดเจนก่อนว่า อุปกรณ์นั้น ๆ ติดตั้งให้กับยูนิตใด กรณีที่อุปกรณ์นั้น ๆ ไม่ได้ติดตั้งที่ยูนิตใด ๆ แต่ใช้ร่วมกันทุกยูนิต ให้ท่านติดตั้งอุปกรณ์เช่นนั้นให้แก่ยูนิตสำนักงาน เช่น รถยนต์บรรทุกอาหาร เป็นต้น

หน้าจอดังที่แสดงไว้ในรูปที่ 3 คือการติดตั้งอุปกรณ์ให้แก่ยูนิตสำนักงานของฟาร์ม example ขั้นตอนแรก ท่านต้องเลือกชื่อยูนิตที่ต้องการติดตั้งหรือแก้ไขอุปกรณ์ก่อน เมื่อท่านเลือกยูนิตได้แล้ว ชื่อยูนิตที่ถูกเลือกจะแสดงไว้ที่มุมล่างด้านขวาของจอภาพ จากนั้นท่านสามารถเพิ่มอุปกรณ์ แก้ไขรายการอุปกรณ์ บันทึกจำหน่ายอุปกรณ์ หรือลบบันทึกอุปกรณ์นั้นทิ้งได้ ในรูปที่ 3 แสดงให้เห็นถึงการติดตั้งอุปกรณ์ใหม่ให้แก่ยูนิตสำนักงาน คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ มีมูลค่า 50,000 บาท กำหนดเวลาใช้งานนาน 5 ปี และใช้บันทึกเพิ่มเติมสำหรับบันทึกหมายเลขครุภัณฑ์ของเครื่อง

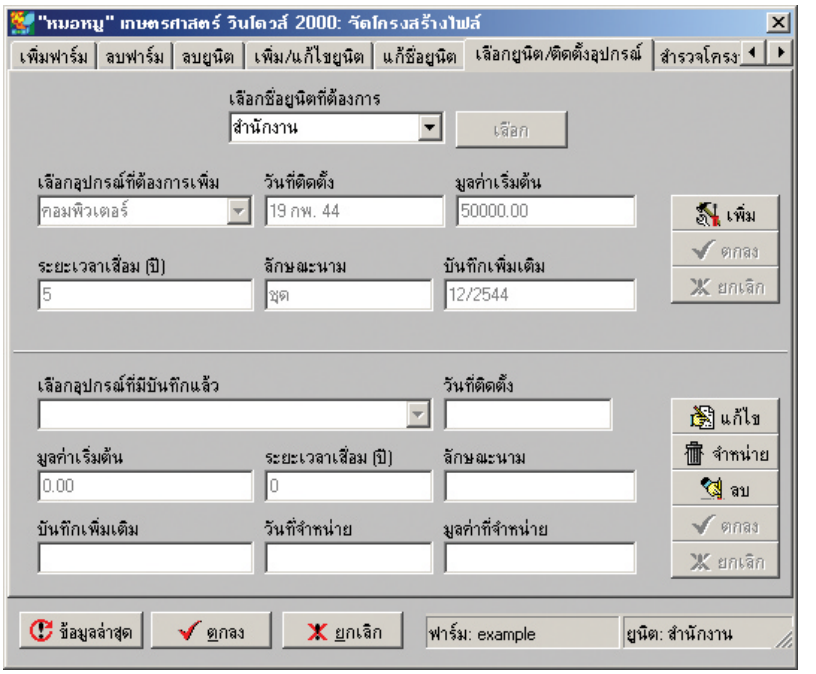

รูปที่ 3 แสดงการติดตั้ง แก้ไข ลบ หรือ จำหน่ายอุปกรณ์

การแก้ไขโครงสร้างฟาร์มทำได้แต่ไม่ควรทำ

ในรูปที่ 1 ถึง 3 ถ้าท่านพิจารณาดูจะพบว่า 'หมอหมู' มีฟังก์ชั่นต่าง ๆ ให้ท่านครบ ไม่ว่าท่านต้องการจะลบฟาร์ม เพิ่มฟาร์ม ลบยูนิต เพิ่มยูนิต ลบอุปกรณ์ เพิ่มอุปกรณ์ หรือแม้แต่แก้ไขชื่อยูนิต ท่านสามารถทำได้ ฟังก์ชั่นต่าง ๆ เหล่านี้เป็นฟังก์ชั่นที่จำเป็นสำหรับระบบฐานข้อมูล เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ฟังก์ชั่นจริง ๆ ก็สามารถทำได้ เช่น เมื่อท่านลงบันทึกยูนิตหรืออุปกรณ์ผิดต้องการลบทิ้งท่านต้องสามารถทำได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า การมีฟังก์ชั่นต่าง ๆ ครบถ้วนนี้แสดงว่าท่านสามารถลบ หรือแก้ไขโครงสร้างฟาร์มได้ตามอำเภอใจโดยไม่มีผลเสียใด ๆ ตามมา

การกำหนดโครงสร้างฟาร์มต้องทำด้วยความรอบคอบ เพราะโครงสร้างฟาร์มกำหนดการเคลื่อนย้ายสุกร และต้นทุนของฟาร์มดังที่กล่าวมาแล้วนั้น เมื่อกำหนดขึ้นมา และบันทึกข้อมูลไปแล้ว หากท่านเปลี่ยนแปลงโครงสร้างฟาร์มใหม่ โครงสร้างฟาร์มใหม่จะกระทบต่อการบันทึกข้อมูล และรายงานต้นทุนการผลิตทันที ยกตัวอย่างเช่น ท่านกำหนดให้ยูนิต N1 เป็นยูนิตอนุบาล ให้ผลผลิตเป็นสุกรอนุบาล ท่านได้ลงบันทึกการเบิกจ่าย การซื้อขายและการส่งผลผลิตของยูนิต N1 มาแล้วสัก 2-3 เดือน ทำให้ท่านทราบต้นทุนของลูกสุกรอนุบาลในยูนิต N1 แต่ต่อมาท่านเกิดเปลี่ยนใจ ต้องการให้ยูนิต N1 เป็นเล้าอนุบาลเหมือนเดิม เพียงแต่ท่านต้องการให้ยูนิต N1 เป็นเล้าอนุบาลที่รับเฉพาะลูกหย่านมเข้ามาปรับสภาพสัก 1 สัปดาห์หลังหย่านม ก่อนที่จะย้ายสุกรจาก N1 ไปยังยูนิตอนุบาลอื่น ๆ การตัดสินใจเปลี่ยนเฉพาะหน้าที่ของยูนิต N1 เพียงเท่านี้ ก็เพียงพอที่จะทำให้ตัวเลขต้นทุนการผลิตของยูนิต N1 คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปได้ชั่วระยะเวลาหนึ่งทันที

เมื่อท่านขอลบยูนิต 'หมอหมู' จะซ่อนชื่อยูนิตนั้นจากสายตาของท่านในขณะป้อนข้อมูล แต่ 'หมอหมู' ไม่เคยลบยูนิตนั้นทิ้งจากฐานข้อมูล ทั้งนี้เพราะหากท่านเคยป้อนข้อมูลซื้อขาย หรือเบิกสำหรับยูนิตที่ท่านลบทิ้ง 'หมอหมู' ยังคงต้องเก็บรักษาข้อมูลการซื้อ ขาย หรือเบิกของยูนิตนั้นไว้ ดังนั้น 'หมอหมู' จึงจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลของยูนิตนั้นไว้ เพื่อการอ้างอิง เพราะเมื่อท่านลบยูนิต ท่านไม่ได้ตามไปลบข้อมูลซื้อขายเบิกจ่ายของยูนิตนั้นด้วย ท่านอาจโต้แย้งว่าเรื่องนี้ไม่เห็นยาก เพียงแต่ตามไปลบข้อมูลซื้อขายหรือเบิกก็สิ้นเรื่อง แต่รูปการณ์ไม่ง่ายอย่างที่ท่านคิดเพราะเมื่อใดที่ท่านลบบันทึกเบิกมูลค่าสต๊อคของสินค้าที่ลงเบิกไปแล้ว ก็จะเปลี่ยนแปลงตามด้วยทันที

ดังนั้นการแก้ไขโครงสร้างฟาร์ม จึงเป็นเรื่องที่ไม่ควรทำ ควรวางแผนให้ดีตั้งแต่แรกแล้ว เมื่อกำหนดโครงสร้างฟาร์มลงไปแล้ว ไม่ควรเปลี่ยนแปลง หากโรงเรือนเปลี่ยนแปลง เช่น ยูนิตหนึ่งพังและหมดอายุการใช้งานไป ในกรณีนี้ท่านไม่จำเป็นต้องไปลบยูนิตทิ้ง เพราะเมื่อหมดอายุการใช้งาน ค่าเสื่อมจะเป็น 0 ไปเอง เมื่อมีการสร้างโรงเรือนใหม่ก็ให้เพิ่มยูนิตใหม่เข้าไปได้ หรือเมื่อติดตั้งอุปกรณ์ หรือลงบันทึกติดตั้งอุปกรณ์ได้ตามที่เป็นจริง หากท่านลงทุกอย่างตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ท่านก็ไม่ต้องไปกังวลใด ๆ กับผลของการเปลี่ยนแปลงนั้นที่มีต่อตัวโปรแกรม 'หมอหมู'

หากกำหนดยูนิตขึ้นมาแต่ทีแรกทำดีที่สุดแล้ว แต่เมื่อบันทึกข้อมูลไประยะหนึ่งเกิดเปลี่ยนใจ ต้องการนำโรงเรือนของยูนิตนั้นไปใช้งานในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสุกรจะทำอย่างไร กรณีนี้ก็ให้ลบยูนิตนั้นทิ้งได้ แต่ก่อนการลบควรกลับไปแก้ไขข้อมูลยูนิตนั้น โดยตั้งค่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายให้เป็น 0 แก้ไขมูลค่าอุปกรณ์และโรงเรือนต่าง ๆ ให้มีค่าใกล้ศูนย์มากที่สุดคือ 1.0 ซึ่งเป็นค่าที่ 'หมอหมู' ยอมรับ ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้ส่วนออกรายงานนำเอามูลค่าของอุปกรณ์และโรงเรือนที่ถูกลบทิ้งไปคิดค่าเสื่อมลงในต้นทุนการผลิตอีก

ด้วยความยุ่งยากซับซ้อนของระบบต้นทุนการผลิต จึงข้อเน้นว่า โครงสร้างฟาร์มนั้นสำคัญอย่างยิ่ง และท่านยุ่งเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างฟาร์มนี้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น คิดให้ดี ทำให้ถูกตั้งแต่ครั้งแรกที่ทำ ไม่ต้องรีบร้อน ผลที่ตามมาจะทำให้ท่านได้ทราบว่า 'หมอหมู' วินโดวส์ 2000 ที่ท่านกำลังใช้อยู่นี้เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดการฟาร์มสุกรที่ทันสมัยที่สุดในโลกสำหรับปี ค.ศ. 2000

การตั้งชื่อฟาร์มและชื่อยูนิต

การให้ชื่อฟาร์มและชื่อยูนิต ควรใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษและเป็นอักษรตัวเล็ก ทั้งนี้เพราะ 'หมอหมู' จะสร้างไฟล์เก็บตัวแปรยูนิตเป็นชื่อของยูนิตมีนามสกุล .PAM ให้กับทุกยูนิต การใช้ชื่อภาษาไทยจะทำให้ท่านอ่านชื่อไฟล์ที่เป็นภาษาไทยนี้ไม่ออกเวลาอยู่ในดอส แต่หากท่านไม่จำเป็นต้องอ่านชื่อไฟล์เหล่านี้ในดอส ท่านก็อาจใช้ชื่อยูนิตเป็นภาษาไทยได้ การใช้อักษรชื่อยูนิตเป็นตัวเล็กจะช่วยให้ท่านไม่ต้องกด Shift หรือ Caps Lock บ่อย ๆ เวลาป้อนข้อมูลจะช่วยให้งานป้อนข้อมูลของท่านง่ายขึ้น

ตัวแปรฟาร์มและยูนิต

หากจะกล่าวว่า **ตัวแปรฟาร์ม** คือ ปัจจัยที่อาจผันแปร จากฟาร์มแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง พูดเป็นภาษาชาวบ้านก็คือ อะไรที่ในฟาร์มหนึ่งมี อาจจะไม่เหมือนกับอีกฟาร์มหนึ่งนั่นเอง ค่าต่าง ๆ เหล่านี้ มีผลต่อการคิดคำนวณต้นทุนการผลิต หรือการโอนต้นทุนการผลิตจากหน่วยผลิตหนึ่งไปยังหน่วยผลิตอื่น ๆ ด้วย ตัวแปรฟาร์มในโปรแกรม 'หมอหมู' วินโดวส์ 2000 นี้จะแบ่งตัวแปรออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ตัวแปรฟาร์ม
2. ตัวแปรยูนิต

ดังนั้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า **ตัวแปรฟาร์ม** คือ ค่าที่แสดงให้เห็นถึง กระบวนการผลิตของฟาร์ม เช่น ระยะเลี้ยงลูก ระยะเลี้ยงอนุบาล น้ำหนักเข้า หรือ น้ำหนักออกจากอนุบาล ซึ่งเป็นเป้าหมายการผลิต ของฟาร์ม 'หมอหมู' จะใช้ค่าต่าง ๆ เหล่านี้ ในการกำหนดช่วงเวลา ที่ใช้ในการคิดต้นทุนการผลิต หรือโอนต้นทุนการผลิต ดังนั้นถือ เป็นค่าที่สำคัญที่ผู้ใช้ควรใส่ค่าให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวแปรยูนิต เป็นค่าที่แสดงเฉพาะเจาะจงลงไปในระดับยูนิต มีค่าตัวแปรบางตัวต่างออกไปจากตัวแปรฟาร์ม จะใช้ประโยชน์ใน การเปรียบเทียบแต่ละยูนิตว่า เมื่อตัวแปรการผลิตต่างกัน จะทำให้ผลผลิตแตกต่างกันอย่างไร แต่ถ้ายูนิตการผลิตในฟาร์ม มีตัวแปรที่ไม่แตกต่างกันก็ไม่จำเป็นต้องกำหนด เพราะหมอหมู จะเอาตัวแปรฟาร์มเป็นหลัก เช่น ในฟาร์มตั้งระยะเลี้ยงลูกในเล้าคลอดไว้ 24 วัน แต่อาจมีบางยูนิตในฟาร์มต้องทำการหย่านมเร็วกว่านั้น อาจจะเป็น 22 วัน ดังนั้นยูนิตดังกล่าวนี้ ต้องตั้งค่าตัวแปรยูนิตต่างหากออกมา

การตั้งตัวแปรฟาร์มหรือยูนิต

เมื่อเข้าสู่ตัวโปรแกรมแล้ว ไปที่จัดระบบไฟล์ จากนั้นเลือกฟาร์ม ที่จะตั้งตัวแปร

1. กดปุ่มเลือกตั้งตัวแปรฟาร์ม
2. หน้าต่างการตั้งตัวแปรฟาร์มหรือยูนิต

รูปที่ 4 ปุ่มเครื่องมือสำหรับตั้งค่าตัวแปรฟาร์ม

เมื่อเปิดมาแล้วจะเห็น เหมือนมีกระดาษอยู่ 7 แผ่น

1. **รายละเอียดฟาร์ม** ให้กรอกชื่อของเจ้าของฟาร์ม สถานที่ตั้ง ชื่อผู้จัดการและสัตวแพทย์ประจำฟาร์ม
2. **ตัวแปรทางชีวภาพ** เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึง วงจรการสืบพันธุ์ของสุกร เช่น ระยะอุ้มท้อง ความยาวของรอบการเป็นสัด ค่าต่าง ๆ เหล่านี้ 'หมอหมู' ใช้ในการตรวจสอบข้อมูล ตอนที่ท่านป้อนข้อมูล เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ข้อมูลที่ผู้ใช้ป้อนมีความถูกต้อง สมเหตุสมผล จึงจะยอมรับข้อมูลที่ผู้ใช้ป้อน และเป็นค่าที่ หมอหมูนำเอาช่วงเวลาต่าง ๆ ไปใช้ในการคิดต้นทุนการผลิต หรือโอนต้นทุนการผลิต

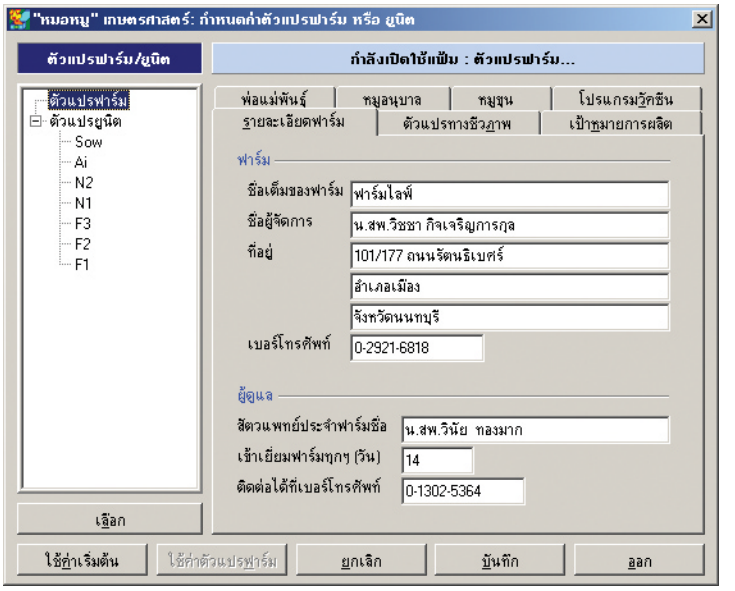

รูปที่ 5 หน้าต่างสำหรับตั้งค่าตัวแปรฟาร์ม

3. **เป้าหมายการผลิต** เป็นการกำหนดเป้าหมายในแต่ละหน่วย การผลิต ประกอบด้วย
   - เป้าหมายการผสม เปอร์เซ็นต์ผสมติด ช่วงหย่านมถึงผสม เปอร์เซ็นต์หมูเป็นสัดใน 4 วันหลังหย่านม
   - อัตราการเข้าคลอด ลูกทั้งหมด/ครอก ลูกมีชีวิต/ครอก จำนวนครอก/แม่/ปี
   - ลูกหย่านม/ครอก เฉลี่ยลูกหย่านม/เดือน ลูกหย่านม/แม่/ปี
   - ประชากร ขนาดฝูง แม่คัดทิ้ง/เดือน และเปอร์เซ็นต์แม่ในแต่ละท้อง
   - ผลผลิตของหมูขุนที่จะขายออก/เดือน

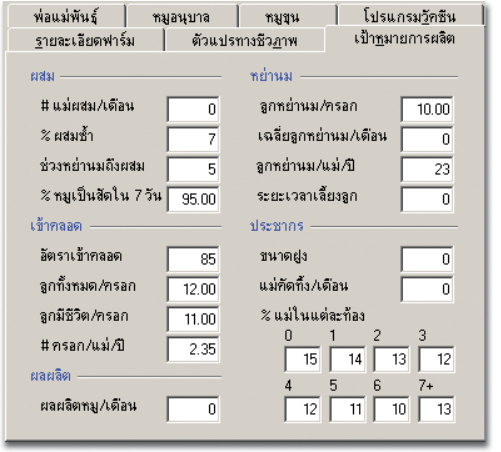

รูปที่ 6 หน้าตั้งตัวแปรเป้าหมายการผลิต

4. **พ่อแม่พันธุ์** เป็นการกำหนดรายละเอียดของยูนิตพ่อแม่พันธุ์ ว่ามีจำนวนแรงงานกี่คน มีช่วงคลอด พักซองคลอด และเลี้ยงลูกกี่วัน มีระบบการเลี้ยงเป็นอย่างไร มีจำนวนซอง อุ้มท้อง ซองคลอดเท่าไร รวมไปถึงมูลค่าของพ่อพันธุ์ และแม่พันธุ์เมื่อเกิดการซื้อและขายขึ้น

5. **หมูอนุบาล** เป็นการกำหนดการเข้า/ออกของหมู เป้าหมาย การผลิต และประสิทธิภาพการผลิตของหมูอนุบาลในฟาร์ม รวมไปถึงการสร้างสมการเพื่อทำนายการเจริญเติบโตของหมูอนุบาล
6. **หมูขุน** การตั้งตัวแปรและการสร้างสมการเหมือนกับอนุบาล
7. **โปรแกรมวัคซีน** ตามโปรแกรมที่ฟาร์มใช้เพื่อออกรายงาน ในการทำวัคซีน

TIP

ในการสร้างสมการทำนายน้ำหนัก ต้องมีการชั่งน้ำหนักหมู 4 ช่วงอายุ จึงสามารถกำหนดเป็นสมการในการเจริญเติบโต ของแต่ละฟาร์มได้ โดยเลือกเอาชุดที่ดีที่สุด จากนั้นทำการทดสอบสมการว่า เป็นจริงหรือไม่ โดยการกำหนดอายุหมู ซึ่งจะรู้น้ำหนักออกว่า จะเป็นจริงได้แค่ไหนประโยชน์ของสมการทำนายน้ำหนัก เพื่อทำนายเกี่ยวกับประสิทธิภาพการผลิตล่วงหน้าของชุดสุกร ที่ยังไม่ได้มีการปิดชุด แต่ถ้ายังไม่มีการทดสอบน้ำหนักหมู ทั้งอนุบาลและขุน 4 ระยะ หมอหมูจะสร้างสมการเองจากสมการของ Colin Withermore แทน

การทำรายชื่อสินค้า

ภายหลังจากกำหนดโครงสร้างฟาร์มแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการทำรายชื่อสินค้า การทำรายชื่อสินค้า คือ การกำหนดคุณสมบัติของปัจจัยการผลิต และผลผลิตของฟาร์มที่จะใช้ในกิจกรรมซื้อ ขาย เบิก จ่ายในส่วนของผลผลิต 'หมอหมู' ได้กำหนดผลผลิตไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบ (Default) ซึ่งท่านจะลบทิ้งไม่ได้ แต่สามารถเปลี่ยนแปลงชื่อได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจพื้นฐานในการทำรายชื่อสินค้า เราจะเริ่มจากการศึกษารายชื่อผลผลิตที่ 'หมอหมู' ทำไว้ให้ ก่อนที่จะทดลองกำหนดรายชื่อสินค้าเอง

ส่วนทำรายชื่อสินค้า

เข้า 'หมอหมู' ในฐานะผู้ใช้หลัก และจะต้องเข้าจากเครื่องแม่ข่ายเท่านั้น หากท่านเข้าจากเครื่องลูกข่าย ท่านจะเข้ามาในส่วนทำรายชื่อสินค้าไม่ได้ ทั้งนี้เพราะการทำรายชื่อสินค้าจะต้องควบคุมอย่างดี หากทำรายชื่อขึ้นมาแล้ว จะต้องนำมาใช้ในกิจกรรมซื้อ ขาย เบิก จ่ายของฟาร์ม ไม่ควรทำรายชื่อสินค้าทิ้งไว้โดยไม่ได้ใช้ เพราะจะกินเนื้อที่ฐานข้อมูล และจะรบกวนท่านในเวลาที่ตรวจสต๊อค เพราะ 'หมอหมู' จะรายงานสต๊อคของรายชื่อสินค้าทุกรายการเสมอ ทำให้ท่านต้องจำแนกว่ารายการใดใช้หรือไม่ใช้อย่างไร รายชื่อสินค้าเมื่อทำแล้วสามารถลบทิ้งได้ แต่ 'หมอหมู' ไม่ได้ลบรายชื่อนั้นทิ้งจริงเพียงแต่ซ่อนรายชื่อนั้นจากสายตาผู้ใช้เท่านั้น

เมื่อท่านเข้า 'หมอหมู' แล้ว ให้คลิ๊กที่ปุ่มจัดระบบไฟล์บนแผงควบคุมฟาร์มเพื่อเลือกฟาร์มที่ต้องการทำรายชื่อสินค้าก่อน เมื่อท่านออกจากส่วนจัดระบบไฟล์และเลือกฟาร์มไว้แล้ว ให้คลิ๊กที่ปุ่มทำรายชื่อสินค้าบนแผงควบคุมฟาร์ม

องค์ประกอบของส่วนทำรายชื่อสินค้า

ส่วนทำรายชื่อสินค้าจะประกอบไปด้วย 3 หน้าด้วยกัน หน้าแรก คือ การเพิ่มและแก้ไขข้อมูลสินค้า ใช้สำหรับเพิ่มรายชื่อสินค้า หรือ แก้ไขข้อมูลของสินค้าหนึ่ง ๆ อย่างไรก็ตามในหน้าแรกนี้ ผู้ใช้จะแก้ข้อมูลทุกอย่างที่เกี่ยวกับสินค้าได้ แต่จะแก้ชื่อสินค้าไม่ได้ หากต้องการแก้ชื่อสินค้าให้เข้าไปในหน้าที่สอง คือ แก้ชื่อสินค้า และหากต้องการลบชื่อสินค้า หรือพิมพ์รายชื่อสินค้าให้เข้าไปในส่วนของหน้าที่สาม คือ ลบชื่อสินค้า

ศึกษารายชื่อสินค้าที่มีอยู่แล้ว

จะเห็นได้ว่าหากคลิ๊กไปที่หน้าลบชื่อสินค้า จะพบว่า มีรายชื่อสินค้าซึ่งทำไว้ก่อนหน้าแล้วอยู่ 10 รายการด้วยกัน รายการเหล่านี้ล้วนเป็นผลผลิตจากฟาร์มสุกรทั้งสิ้น ผู้ใช้สามารถแก้ไขชื่อเหล่านี้ได้ แต่จะไม่สามารถเปลี่ยนข้อมูลของสินค้าเหล่านี้ได้ และไม่สามารถลบได้ รายการสินค้าเหล่านี้เป็นรายการที่ผู้ใช้ทุกท่านจำเป็นต้องใช้ ซึ่งมีความหมายดังนี้คือ

1. **น้ำเชื้อ** คือ น้ำเชื้อพ่อพันธุ์ รายการนี้จะมีหน่วยมาตรฐานเป็นโด๊ส หนึ่งโด๊ส จะหมายถึงกี่ซีซีของน้ำเชื้อก็ได้ ไม่มีหน่วยเพิ่มเติม สามารถซื้อขายได้ และบันทึกระบบจะมีค่าเป็น 1 เสมอ หมายถึงเป็นรายการที่โปรแกรม 'หมอหมู' สร้างขึ้นไว้ใช้ ผู้ใช้จะลบรายการเหล่านี้ไม่ได้ หากเป็นรายการที่ผู้ใช้สร้างเองจะมีค่าบันทึกระบบเป็น 0 ซึ่งผู้ใช้สามารถลบรายการเหล่านี้ได้ น้ำเชื้อถือเป็นผลผลิตจากยูนิตพ่อพันธุ์

2. **พ่อคัดทิ้ง** คือ พ่อพันธุ์ที่ขายเป็นพ่อคัดทิ้ง จะตายหรือเป็นไม่ใช่ประเด็นสำคัญ ขอเพียงแต่เป็นพ่อที่คัดออกจากฝูง มีหน่วยมาตรฐานเป็น กก.หมู หมายถึงหน่วยมาตรฐานวัดเป็นกิโลกรัมของน้ำหนักตัวหมู หน่วยเพิ่มเติมเป็น ตัว ชั่งไม่ได้ แต่ขายได้ จะเห็นได้ว่า หน่วยวัดสำหรับรายชื่อสินค้ามี 2 ประเภท คือ หน่วยมาตรฐาน และหน่วยเพิ่มเติม เมื่อผู้ใช้ทำรายการสินค้าของตนเอง ผู้ใช้จะต้องเกี่ยวข้องแต่กับหน่วยมาตรฐานเท่านั้น แต่จะไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยเพิ่มเติมเลย เพราะหน่วยเพิ่มเติมมีเฉพาะสำหรับสุกรเท่านั้น ซึ่งมีอยู่เพียงหน่วยเดียวคือ ตัว ทั้งนี้เพราะเวลาเราซื้อ หรือขายสุกร นอกจากเราจะต้องการทราบกิโลกรัมของสุกรที่ขายแล้ว เรายังต้องการทราบจำนวนตัวที่ขายอีกด้วย

3. **พ่อพันธุ์** คือ พ่อพันธุ์หนุ่ม หรือพ่อใช้งาน หากซื้อก็หมายถึงซื้อพ่อพันธุ์เข้าใช้ในฝูง หากขาย หมายถึง ขายพ่อพันธุ์ให้กับผู้อื่นไม่ใช่ขาย เพราะต้องการคัดทิ้ง พ่อพันธุ์สามารถซื้อ/ขายได้ มีหน่วยเพิ่มเติมเป็น "ตัว" และหน่วยมาตรฐานเป็น กก.เกิน หมายถึง กำหนดราคาขาย/ตัวที่น้ำหนักตัวหนึ่ง ๆ ไว้ชัดเจน หากเวลาซื้อขายจริงน้ำหนักตัวเกินกว่าน้ำหนักตัวที่กำหนด ก็ให้คิดราคาเพิ่มขึ้นจากราคาที่กำหนดไว้ตามกิโลกรัมของน้ำหนักตัวที่เกินไป สุกรพ่อพันธุ์ถือเป็นผลผลิตจากยูนิตอนุบาลและยูนิตสุกรขุนได้ ดังนั้นผู้ใช้จึงสามารถลงบันทึกขายพ่อพันธุ์ออกจากยูนิตอนุบาลได้

4. ในทำนองเดียวกันกับพ่อคัดทิ้งและพ่อพันธุ์ **แม่สองสาย** คือ แม่สาวทดแทนที่ซื้อเข้าหรือขายออก และ**แม่คัดทิ้ง** คือแม่พันธุ์ที่ขายเป็นแม่คัดทิ้งไม่ว่าจะเป็นหรือตายก็ตาม แม่สองสายถือเป็นผลผลิตจากยูนิตอนุบาล หรือยูนิตขุนได้ ดังนั้นผู้ใช้จึงสามารถลงบันทึกขายแม่สองสายออกจากยูนิตอนุบาลและยูนิตขุนได้

5. **สุกรแกรนคัดขาย** หมายถึง สุกรอนุบาล หรือสุกรขุนที่พบว่าแคระแกรนจนต้องตัดสินใจขายออกจากฝูงไปก่อนกำหนดที่จะขายจริง สุกรแกรนคัดขายมีหน่วยเพิ่มเติมเป็น ตัว และหน่วยมาตรฐานเป็น กก.หมู ขายได้ แต่ซื้อไม่ได้

6. **สุกรตายขายซาก** หมายถึง สุกรอนุบาล หรือสุกรขุนที่ตายแต่ซากขายได้ มีหน่วยเพิ่มเติมเป็น ตัว และหน่วยมาตรฐานเป็น กก.หมู ขายได้ แต่ซื้อไม่ได้

7. **สุกรขุน** หมายถึง สุกรที่เลี้ยงไว้ในโรงเรือนขุน ขายเมื่อถึง น้ำหนักหรืออายุที่ฟาร์มตั้งใจว่าจะขาย มีหน่วยเพิ่มเติมเป็น ตัว และหน่วยมาตรฐานเป็น กก.หมู ขายได้และซื้อได้ สุกรขุนถือเป็นผลผลิตที่ออกจากโรงเรือนขุน

8. **สุกรหย่านม** หมายถึง สุกรที่หย่านมแม่ มีหน่วยเพิ่มเติมเป็นตัว และหน่วยมาตรฐานเป็น กก.เกิน คล้ายคลึงกับพ่อพันธุ์ ซื้อขายได้ โดยทั่วไปแล้ว ฟาร์มจะไม่ได้ซื้อขายสุกรหย่านม แต่จะซื้อขายสุกรอนุบาลมากกว่า สุกรหย่านมมีไว้เพื่อใช้สำหรับการลงบันทึกส่งผลผลิตจากยูนิตแม่พันธุ์เข้าสู่ยูนิตอนุบาลเป็นสำคัญ และมีบทบาทในการโอนย้ายต้นทุนการผลิตจากยูนิตแม่พันธุ์ไปยังยูนิตอนุบาล สุกรหย่านมถือเป็นผลผลิตจากยูนิตแม่พันธุ์

9. **สุกรอนุบาล** คือ ลูกสุกรที่เลี้ยงไว้ในโรงเรือนอนุบาล มีหน่วยเพิ่มเติมเป็น ตัว และหน่วยมาตรฐานเป็น กก.เกิน สุกรอนุบาลสามารถซื้อขายได้ สุกรอนุบาลถือเป็นผลผลิตจากยูนิตอนุบาล

รายชื่อสินค้าตัวอย่าง

สมมติให้ฟาร์มมีรายชื่อสินค้า 6 รายการ ดังนี้

1. อาหารอุ้มท้อง ซึ่งฟาร์มผสมไว้ใช้เอง โดยซื้อวัตถุดิบมาผสม วัตถุดิบหลักที่ฟาร์มใช้มีอยู่ 2 ชนิด คือ ปลายข้าวและกากถั่วเหลือง ดังนั้นฟาร์มจึงจำเป็นต้องทำรายชื่อสินค้าปลายข้าว และกากถั่วเหลืองด้วย
2. ปลายข้าว เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ผสมอาหาร
3. กากถั่วเหลือง เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ผสมอาหาร
4. ไอเวอร์เมค เป็นยาถ่ายพยาธิที่ฟาร์มใช้สำหรับพ่อแม่พันธุ์
5. อาหารเลียราง ซึ่งฟาร์มซื้อจากบริษัท
6. มูลสุกรเป็นผลพลอยได้จากการผลิตสุกร

ทดลองทำรายชื่อสินค้าตัวอย่าง

ไปที่หน้า เพิ่ม/แก้ไขข้อมูลสินค้า ป้อนข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ชื่อสินค้า :

ชื่อสินค้าเป็นตัวอักษรทั้งภาษาไทยและอังกฤษ หรือเป็นตัวเลขได้ เครื่องหมาย * ไม่ควรใช้ในชื่อสินค้า เพราะเป็นเครื่องหมายที่ 'หมอหมู' ใช้เพื่อแสดงว่าสินค้านั้นผู้ใช้ได้ขอลบออกจากระบบ ชื่อสินค้ามีความยาวได้ 29 ตัวอักษร เพื่อให้เกิดความสะดวกในการป้อนข้อมูล ผู้ใช้ควรจะยึดหลักในการให้ชื่อสินค้าดังนี้

- ถ้าใช้ภาษาอังกฤษควรให้เป็นตัวเล็กทั้งหมด เพราะผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องกด Shift หรือ Caps Lock ในขณะป้อนข้อมูล
- ควรตั้งชื่อให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้เสมอ
- ควรละเว้นคำซึ่งเป็นที่เข้าใจกันออกจากชื่อสินค้า เช่น อาหารอุ้มท้อง เลียราง ไม่ควรใช้คำว่าอาหารเพราะเข้าใจดีอยู่แล้ว ควรตั้งชื่อว่า อุ้มท้อง หรือเลียราง คำจะสั้นและป้อนข้อมูลได้ง่ายกว่า

2. หมวดสินค้า :

เป็นการจัดสินค้าให้เป็นหมวดหมู่เพื่อประโยชน์ 2 ประการ คือ กำหนดคุณลักษณะของสินค้า และกำหนดหมวดของรายรับรายจ่ายในช่วงออกรายงาน หมวดสินค้าใน 'หมอหมู' ที่เตรียมไว้ให้ผู้ใช้มีดังนี้

- น้ำเชื้อ สินค้าในหมวดน้ำเชื้อ หมายถึง น้ำเชื้อที่ฟาร์มซื้อเข้ามาใช้ สินค้าในหมวดนี้จะเป็นคนละหมวดกับน้ำเชื้อที่กล่าวถึงในเรื่องชื่อสินค้า ซึ่งเป็นน้ำเชื้อที่ฟาร์มผลิตได้เอง และถือเป็นผลผลิตของฟาร์ม
- ผลพลอยได้ คือ ผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตสุกรเช่น มูลสุกร หรือ กระสอบ สินค้าในหมวดนี้จะขายได้แต่ซื้อไม่ได้ และ 'หมอหมู' ไม่มีบันทึกสต๊อค จากกรณีตัวอย่าง มูลสุกรจัดอยู่ในหมวดนี้
- พรีมิกซ์ คือ ไวตามินแร่ธาตุผสมอาหารในรูปที่ผสมเสร็จเรียบร้อยพร้อมที่จะใช้งาน
- พรีมิกซ์ผสมเอง คือ ไวตามินแร่ธาตุที่ผสมขึ้นใช้เองในฟาร์ม ผู้ใช้ต้องกำหนดสูตรของพริมิกซ์ประเภทนี้ และต้องบันทึกผสมการผสมในโรงอาหาร จึงจะมีสต๊อคของพรีมิกซ์ผสมเองเกิดขึ้น
- ยาฆ่าเชื้อ คือ ยาฆ่าเชื้อที่ใช้ทำความสะอาดคอก หรือโรงเรือน เนื่องจากฟาร์มในประเทศ มีการใช้ยาฆ่าเชื้อค่อนข้างมากจนเกินความจำเป็น การแยกหมวดยาฆ่าเชื้อออกมาไว้ต่างหาก จะทำให้เห็นภาพการใช้ยาฆ่าเชื้อของฟาร์มแต่ละแห่งได้ชัดเจนขึ้น
- ยาผสมอาหาร คือ ยาที่ใช้ผสมในอาหารสัตว์ การแยกหมวดออกมา พื่อเหตุผลที่คล้ายคลึงกันกับยาฆ่าเชื้อ
- วัคซีน
- วัตถุดิบอาหารสัตว์ จากรายชื่อสินค้า ตัวอย่างเช่น ปลายข้าวและกากถั่วเหลืองจะถูกจัดอยู่ในหมวดนี้

- วัสดุเชื้อเพลิง คือ สินค้าใด ๆ ที่นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิง เช่น น้ำมันเบนซิน ดีเซล หรือ ก๊าสหุงต้ม เป็นต้น
- วัสดุสิ้นเปลือง เช่น กระดาษ ปากกา ยางลบ เป็นต้น
- วัสดุหล่อลื่น คือ สินค้าที่ใช้หล่อลื่นเครื่องจักร เช่น น้ำมันเครื่อง จารบี เป็นต้น
- เวชภัณฑ์ คือ สินค้าที่ใช้สำหรับการรักษาหรือบำรุงร่างกายของสัตว์ รวมถึงยาฉีด ยาทาหรือยากินทุกชนิด จากกรณีตัวอย่าง ไอเวอร์เมคจัดอยู่ในหมวดนี้
- สารเคมี คือ เคมีภัณฑ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ยาผสมอาหาร หรือ อาหารเสริม
- อาหารผสมเอง คือ อาหารที่ฟาร์มผสมใช้เอง ผู้ใช้ต้องลงบันทึกผสมอาหารในโรงอาหารเพื่อสร้างสต๊อคของอาหารผสมเอง จากกรณีสินค้าตัวอย่าง อาหารอุ้มท้อง จะจัดอยู่ในหมวดนี้
- อาหารสำเร็จ คือ อาหารผสมเสร็จที่ซื้อเข้ามาใช้ในฟาร์ม จากกรณีตัวอย่าง อาหารเลียรางจัดอยู่ในหมวดนี้
- อาหารเสริม เนื่องจากฟาร์มสุกรมีการใช้อาหารเสริมกันอย่างกว้างขวาง เช่น การใช้ยีสต์ โครเมียม หรือเอ็นไซม์บางชนิด การแยกหมวดนี้ออกมาต่างหากก็เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังการใช้อาหารเสริมให้อยู่ในขอบเขตที่จะเป็นประโยชน์แก่ฟาร์ม และไม่ทำให้ฟาร์มมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นมากจนเกินความจำเป็น

NOTE

กรณีที่สินค้าเป็นอาหารสำเร็จ หรืออาหารผสมเอง ผู้ใช้ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าอาหารนั้นเป็นอาหารประเภทใด เช่น อาหารอุ้มท้อง เลี้ยงลูก สุกรเล็ก หรือสุกรขุน เป็นต้น โปรแกรม 'หมอหมู' จะใช้การแบ่งอาหารประเภทนี้สำหรับออกรายงานประสิทธิภาพการผลิตในส่วนของแม่พันธุ์ สุกรอนุบาลและสุกรขุน เพื่อให้ท่านได้ทราบว่า ท่านใช้อาหารแต่ละประเภทไปมากน้อยเพียงใด

3. ชื่อหน่วยวัด :

จะเห็นได้ว่าในส่วนของชื่อหน่วยเพิ่มเติมนั้น ผู้ใช้จะไม่สามารถป้อนข้อมูลได้ เพราะสินค้าทุกชนิดจะไม่มีหน่วยเพิ่มเติมนอกจากสินค้านั้นจะเป็นสุกรมีหน่วยเป็นตัว และ 'หมอหมู' ไม่มีหมวดสินค้าที่เป็นสุกรให้ เพราะ 'หมอหมู' ได้ตั้งชื่อสินค้าที่เป็นผลผลิตของฟาร์มให้ทั้งหมดดังที่กล่าว ดังนั้นชื่อหน่วยวัดนี้ก็ คือ หน่วยมาตรฐานผู้ใช้ใช้ในการป้อนข้อมูลซื้อขายเบิกจ่าย หลักสำคัญในการให้ชื่อหน่วยวัดคือ

- สินค้าที่จะใช้ในการผสมอาหาร จะต้องมีหน่วยวัดเป็นหน่วยเมตริกเท่านั้น คือ เป็นกิโลกรัม กรัม ตัน ลิตร หรือ ซีซี เท่านั้น จะใช้เป็นหน่วยอื่นไม่ได้โดยเด็ดขาด ไม่เช่นนั้นท่านจะเกิดปัญหาอย่างยิ่งในการป้อนข้อมูลการผสมอาหาร และการควบคุมสต๊อค อย่างไรก็ตามหน่วยวัดของสินค้าทุกชนิดที่จะใช้ในโรงอาหาร แนะนำว่าควรมีหน่วยเป็นกิโลกรัมจะเหมาะสมและก่อให้เกิดปัญหาน้อยที่สุดเพราะ 'หมอหมู' บันทึกน้ำหนักจริง ๆบนฐานข้อมูลเป็นกิโลกรัมเสมอไม่ว่าผู้ใช้จะใช้หน่วยเมตริกเป็นตันหรือกรัมก็ตาม

- หน่วยวัดที่เป็น กก.หมู และ กก.เกินจะใช้ได้สำหรับสินค้าที่เป็นสุกรเท่านั้น ดังนั้น ผู้ใช้จึงไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับหน่วยวัดเหล่านี้
- สำหรับสินค้าที่ต้องมีการเบิกจ่ายเช่น ยา วัคซีน ควรตั้งหน่วยวัดให้ตรงตามการเบิกและการเช็คสต๊อค ยกตัวอย่างเช่น วัคซีน ถ้าฟาร์มใช้การเบิกวัคซีนเป็นขวด ก็ให้ใช้หน่วยวัดเป็นขวด ถ้าใช้การเบิกเป็นโด๊สก็ให้ใช้หน่วยวัดเป็นโด๊ส หมายความว่าหน่วยวัดสำหรับการเบิกและการเช็คสต๊อคจะต้องเป็นหน่วยเดียวกันเสมอ
- เมื่อตั้งหน่วยวัดไปแล้ว และลงบันทึกการซื้อขายเบิกจ่ายไปแล้ว ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะกลับมาแก้หน่วยวัด เช่น ลงชื่อสินค้า ไอเวอร์เมค ให้มีหน่วยวัดเป็นขวด มีการบันทึก ซื้อ และเบิกไอเวอร์เมคมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ต่อมาไอเวอร์เมค เปลี่ยนรูปเป็นแบบหลอดฉีดสำหรับสุกร 1 ตัว มีหน่วยเป็นโด๊ส ผู้ใช้จะกลับมาที่ทำรายชื่อสินค้าแล้วเปลี่ยนหน่วยวัดใหม่เป็นโด๊สไม่ได้ เพราะ สินค้าในสต๊อคที่มีเหลืออยู่ในรูปขวด จะมีหน่วยวัดใหม่เป็นโด๊สทั้งหมดซึ่งไม่ตรงตามความเป็นจริง
- หน่วยวัดที่อยู่ในระบบเมตริก ผู้ใช้สามารถจะกลับมาแก้ไขได้ภายหลังบันทึกซื้อขายเบิกจ่ายไปแล้ว 'หมอหมู' จะแก้ไขยอดให้ตรงตามหน่วยวัดได้อัตโนมัติ แต่เนื่องจากการแก้ไขหน่วยวัดในภายหลังเป็นภาคปฏิบัติที่ขาดวินัยในการบันทึก จึงไม่แนะนำให้ทำ

4. ระดับวิกฤติ :

ระดับของสต๊อคตามหน่วยวัดที่ตั้งไว้ต่ำ ถึงจุดที่ผู้ใช้ต้องการให้ 'หมอหมู' เตือน เพื่อผู้ใช้จะได้จัดซื้อได้รวดเร็วเพียงพอที่จะไม่ทำให้สินค้านั้น ๆ ขาดสต๊อค เช่น ถ้าท่านตั้งระดับวิกฤติสำหรับปลายข้าวไว้ 5,000 กิโลกรัม ในรายงานสต๊อควิกฤติของ 'หมอหมู' จะปรากฏชื่อ ปลายข้าวพร้อมปริมาณ และมูลค่าทันทีที่ปริมาณของปลายข้าวในสต๊อคเท่ากับหรือน้อยกว่า 5,000 กิโลกรัม ผู้ใช้จะตั้งหรือไม่ตั้งระดับวิกฤติก็ได้

5. ราคามาตรฐาน :

ใช้สำหรับการออกรายงาน ผู้ใช้จะตั้ง หรือไม่ตั้งราคามาตรฐานก็ได้ 'หมอหมู' ใช้ราคามาตรฐานเป็นเครื่องมือในการทดสอบว่า ในขณะที่เวลาผ่านไปฟาร์มสามารถทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลงได้หรือไม่ หากถือราคาปัจจัยการผลิตทั้งหมดให้คงที่อยู่ที่ค่าหนึ่ง ๆ ค่าคงที่นั้นก็คือราคามาตรฐานสำหรับสินค้าแต่ละตัวที่ผู้ใช้ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ หากเราไม่ถือราคาปัจจัยการผลิตให้คงที่ เมื่อเวลาผ่านไป แม้ว่าฟาร์มมีประสิทธิภาพการผลิตดีขึ้น แต่ต้นทุนการผลิตของฟาร์มอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ ด้วยเหตุที่ปัจจัยการผลิตมีราคาแพงขึ้น

6. ซื้อขายได้หรือไม่ :

การกำหนดว่าซื้อได้ หรือขายได้หรือไม่ มีความสำคัญในขั้นตอนการป้อนข้อมูล หากท่านบันทึกว่าสินค้านั้น ๆ ซื้อไม่ได้ หากท่านพยายามลงบันทึกซื้อ 'หมอหมู' จะปฏิเสธการลงบันทึกซื้อและเตือนให้ท่านทราบว่า สินค้าดังกล่าวท่านไม่น่าจะซื้อได้ และในทำนองที่คล้ายคลึงกันกับการลงบันทึกขาย

บรรจุภัณฑ์ต่างกัน ควรเป็นสินค้าต่างกัน

กรณีที่สินค้าเป็นชนิดเดียวกัน แต่บรรจุภัณฑ์ต่างกัน เช่น ยาฉีดเจนต้ามัยซินเหมือนกัน แต่แบบหนึ่งเป็นขวดขนาด 200 ซีซี. และอีกแบบหนึ่งเป็นขวดขนาด 50 ซีซี. ผู้ใช้ไม่ควรตั้งชื่อสินค้าเป็นชนิดเดียวกัน แต่ควรตั้งชื่อสินค้าเป็น 2 ชนิด ในกรณีตัวอย่างนี้ผู้ใช้ควรตั้งชื่อว่า เจนต้ามัยซิน200 และ เจนต้ามัยซิน 50 จะสะดวกและชัดเจนในการควบคุมสต๊อคและการเบิกจ่ายมากกว่า

สรุปประเด็นสำคัญที่ควรจดจำ

1. ชื่อสินค้าควรเป็นตัวอักษรและตัวเลขเท่านั้น ไม่ควรมีเครื่องหมายอื่น ๆ ปะปน และควรใช้ภาษาไทยไม่ควรใช้ภาษาอังกฤษ
2. ชื่อสินค้าถ้าเป็นภาษาอังกฤษควรใช้อักษรตัวเล็ก ไม่ควรใช้อักษรตัวใหญ่
3. ชื่อสินค้าควรให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้แม้ว่า 'หมอหมู' จะอนุญาตให้ชื่อยาวได้ถึง 29 ตัวอักษรก็ตาม
4. การทำรายชื่อสินค้าควรทำอย่างรอบคอบ เมื่อทำชื่อสินค้าแล้วควรต้องใช้ในการบันทึกซื้อขายเบิกจ่าย ไม่ควรทำเผื่อทิ้งไว้โดยไม่ใช้เพราะจะเปลืองเนื้อที่ดิสก์เก็บข้อมูล
5. ชื่อสินค้าเมื่อทำขึ้นแล้วลบทิ้งได้ แต่ 'หมอหมู' จะซ่อนชื่อที่ลบทิ้งจากสายตาผู้ใช้ 'หมอหมู' ไม่ได้ลบชื่อสินค้านั้นจากฐานข้อมูล
6. หมวดสินค้าประเภท อาหารสำเร็จหรืออาหารผสมเองผู้ใช้จะต้องกำหนดประเภทของอาหารด้วย
7. ชื่อสินค้าที่จะใช้ในโรงอาหาร หรือในขบวนการผสมอาหารควรมีหน่วยเป็นกิโลกรัม
8. ชื่อหน่วยวัดควรเป็นหน่วยวัดที่ใช้สำหรับการเบิก และการเช็คสต๊อค
9. หน่วยวัดเมื่อตั้งไปแล้ว และเริ่มบันทึกข้อมูลไปแล้วไม่ควรกลับมาเปลี่ยนหน่วยวัดอีก
10. ชื่อสินค้าที่เป็นผลผลิตของฟาร์ม ผู้ใช้จะต้องใช้ชื่อที่ 'หมอหมู' กำหนดให้เพียง 10 รายการเท่านั้น รายการทั้ง 10 รายการนี้ผู้ใช้เปลี่ยนชื่อได้ แต่จะลบ หรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในส่วนอื่น ๆ ไม่ได้โดยเด็ดขาด

การทำรายชื่อคู่ค้า

ผู้ใช้สามารถทำรายชื่อคู่ค้าได้ ซึ่งประโยชน์ของการทำรายชื่อคู่ค้าคือ การที่ผู้ใช้สามารถบันทึกชื่อคู่ค้าร่วมไปกับการบันทึกซื้อ หรือบันทึกขาย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ใช้สามารถออกรายงานซื้อขายคู่ค้า ซึ่งจะรายงานยอดซื้อขายจำแนกโดยคู่ค้าเป็นรายสัปดาห์ เดือน หรือ ปีได้ ผู้ใช้สามารถเข้าสู่ส่วนทำรายชื่อคู่ค้าได้โดยต้องเลือกฟาร์มก่อน จากนั้นกดที่ปุ่ม บันทึกคู่ค้าซึ่งอยู่บนแผงควบคุมสำรอง

ในส่วนของการทำรายชื่อคู่ค้า ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ 'หมอหมู' มีเพียง 2 ส่วนเท่านั้นคือ ชื่อองค์กร และลักษณะการติดต่อ ข้อมูลในส่วนอื่น ๆ ผู้ใช้อาจใช้ประโยชน์ได้ในรูปของสมุดบันทึกประวัติของคู่ค้า แต่จะไม่เกี่ยวข้องใด ๆ ทั้งสิ้นกับการทำงานของ 'หมอหมู'

ชื่อองค์กร หมายถึงชื่อของบริษัท ร้านค้า หรือหน่วยงานที่ท่านติดต่อซื้อขาย การให้ชื่อองค์กรใช้หลักการเดียวกันกับการให้ชื่อสินค้า ชื่อองค์กรจะซ้ำกันไม่ได้โดยเด็ดขาด หากซ้ำกัน 'หมอหมู' จะปฏิเสธทันทีที่ผู้ใช้ขอบันทึกข้อมูล ส่วนที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับการทำรายชื่อสินค้าก็คือผู้ใช้สามารถลบรายชื่อคู่ค้าได้ เมื่อผู้ใช้ขอลบ 'หมอหมู' จะลบรายชื่อนั้นออกจากฐานข้อมูลทันที ไม่เก็บรักษาไว้เหมือนกรณีของชื่อสินค้า

ลักษณะการติดต่อ ผู้ใช้ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า มีการติดต่อกับคู่ค้าในลักษณะใด ซื้อ ขาย หรือ ทั้งซื้อและขาย หากผู้ใช้กำหนดว่าเป็นซื้อ 'หมอหมู' จะให้รายชื่อคู่ค้าเหล่านั้นแก่ผู้ใช้ในขณะลงบันทึกการซื้อ และหากผู้ใช้กำหนดว่าเป็นขาย 'หมอหมู' จะให้รายชื่อคู่ค้าเหล่านั้นแก่ผู้ใช้ขณะลงบันทึกขาย หากผู้ใช้กำหนดว่าเป็น ทั้งซื้อและขาย ชื่อคู่ค้าเหล่านั้นจะไปปรากฏทั้งในขณะลงบันทึกซื้อและขาย